

Streekarchief Gooi en Vechtstreek

Verslag 2023

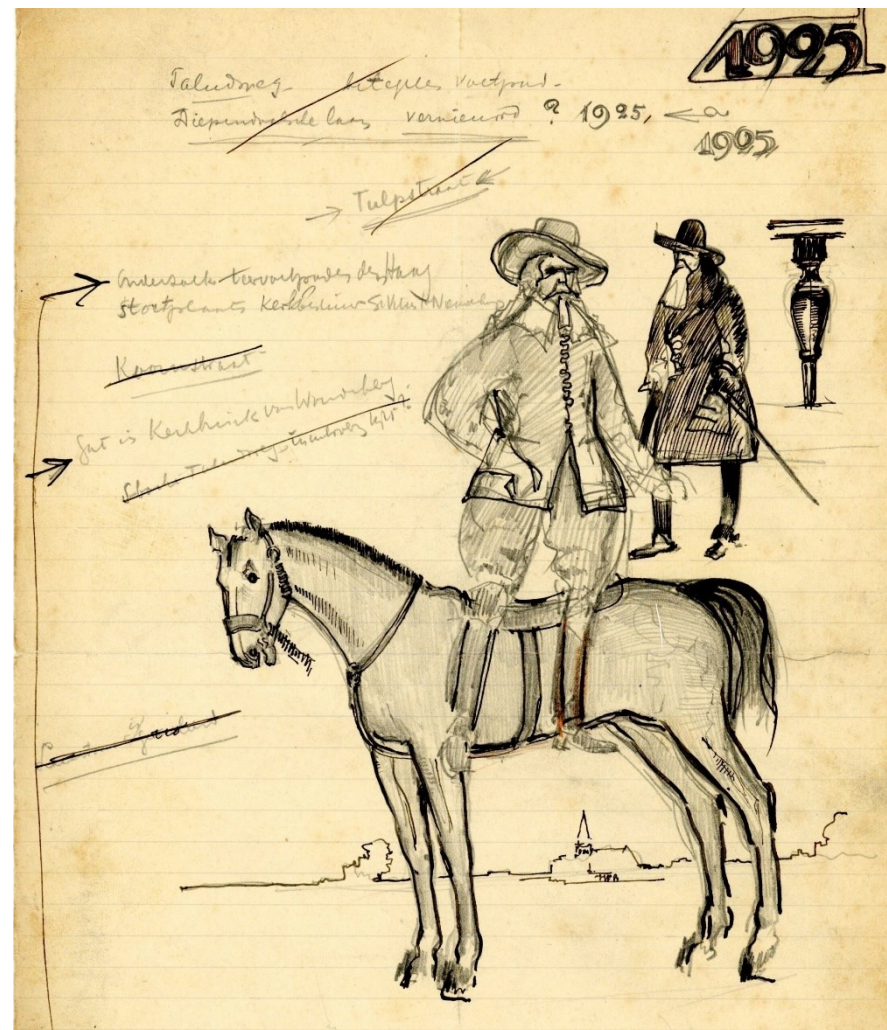

GOOI & VECHT
HISTORISCH

Inhoud

Voorwoord	3
2023 op hoofdlijnen	5
Ontwikkelingen	7
Dienstverlening	11
Beheer archieven en collecties	15
Toezicht	22

Foto voorzijde: Ringsteken in Blaricum, 22 augustus 1978 (SAGV236.1+373).

Het in 2022 geschonken archief van de familie Schipper (SAGV420) is het afgelopen jaar beschreven en toegankelijk gemaakt op onze website.

Bovenstaand een schets gemaakt door W.M. Dudok, bewaard in het archief van de familie Schipper (SAGV420+109).

Groepsfoto van de familie Schipper uit Loosdrecht.

Rechts schoolfoto's afkomstig uit een van de in 2023 gedigitaliseerde fotoalbums uit het familiearchief (SAGV420+76L).

Klas V^o en VI^a 1913

Vaartweg school
Hilversum.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17			
18	19	20	21	22					
		23	24	25	26	27			

16 Co van Dijk
15 Biek Schipper
27 Wim Schipper
14 Meester East
17 Mies v Krimpden
18 Toon Keentlaas
19 Co Drienthuizen
20 St van Balle
21 Marie Rog
22 Tine Kuyper
23 D. Kuyper-Pan

24 Freek Boerlingen
25 Gerrit Drienthuizen
26 Agard de Graaf
27 Wim Schipper

1 G. v. d. Akerboom
2 Hank Hoogerweg
3 P.S. Vos (oudervoorz.)
4 Wim Boonias
5 P.H. Smit
6 Joris Huilkeba?
7 H. Pilon (oudervoorz.)
8 A.B. van Oosten
9 Joh. Visch
10 P. Korte weg (ouderv.)
11 Jansje Hogendijk (zit.)
12 Str. Scherpenzaal (zit.)
13 Ali v. Norren (zit.)
14 T. Bast (zit.)

Vaartweg school.
Klas 3 1921
uit album J. Schipper

	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14		15	16	17		
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
38	39	40	41	42	43	44	45		

1-11 Meester East
2 Gerrit Schipper?
30 Ali v. d. Horst

Voorwoord

Voor u ligt een bijzonder jaarverslag. Dit is het laatste jaarverslag met een terugblik op de werkzaamheden van onze archiefdienst in de hoedanigheid van Streekarchief Gooi en Vechtstreek.

Met de focus op een gezamenlijke toekomst met het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen zijn in 2023 de taken op het gebied van dienstverlening, beheer, advies en toezicht ten uitvoer gebracht. Veranderingen in teamsamenstelling en een beperkte bezetting zorgden voor een bundeling van krachten met de collega's in Naarden. De doorontwikkeling van een duurzame digitale beheer- en raadpleegomgeving is opnieuw op de agenda gezet. Het ontbreekt voornamelijk aan financiële middelen en menskracht om hier opvolging aan te geven, maar er zijn enkele voorbereidende stappen gezet. Er is opnieuw geïnvesteerd in digitalisering van veel geraadpleegde bronnen. Dankzij de inzet van vele vrijwilligers worden deze bronnen voor onderzoekers en belangstellenden toegankelijk gemaakt.

Bestuurders, ambtelijke vertegenwoordiging, projectleiding en collega's hebben in 2023 alle zeilen bijgezet om de fusie tussen Streekarchief Gooi en Vechtstreek en Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen te realiseren. Het jaar eindigde dan ook met een bijzondere mijlpaal: de archiefdiensten gaan per 1 januari 2024 verder als één archiefdienst onder de naam Archief Gooi en Vechtstreek.

Met veel positieve energie, en dankbaar voor het vertrouwen, gaan we samen een mooie toekomst tegemoet.

Mei 2024
Jacqueline Deknatel
Archivaris

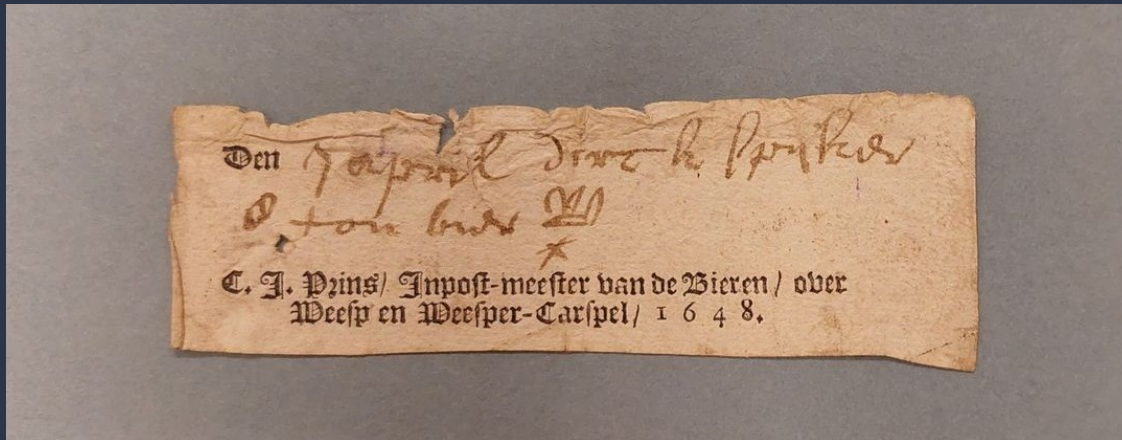
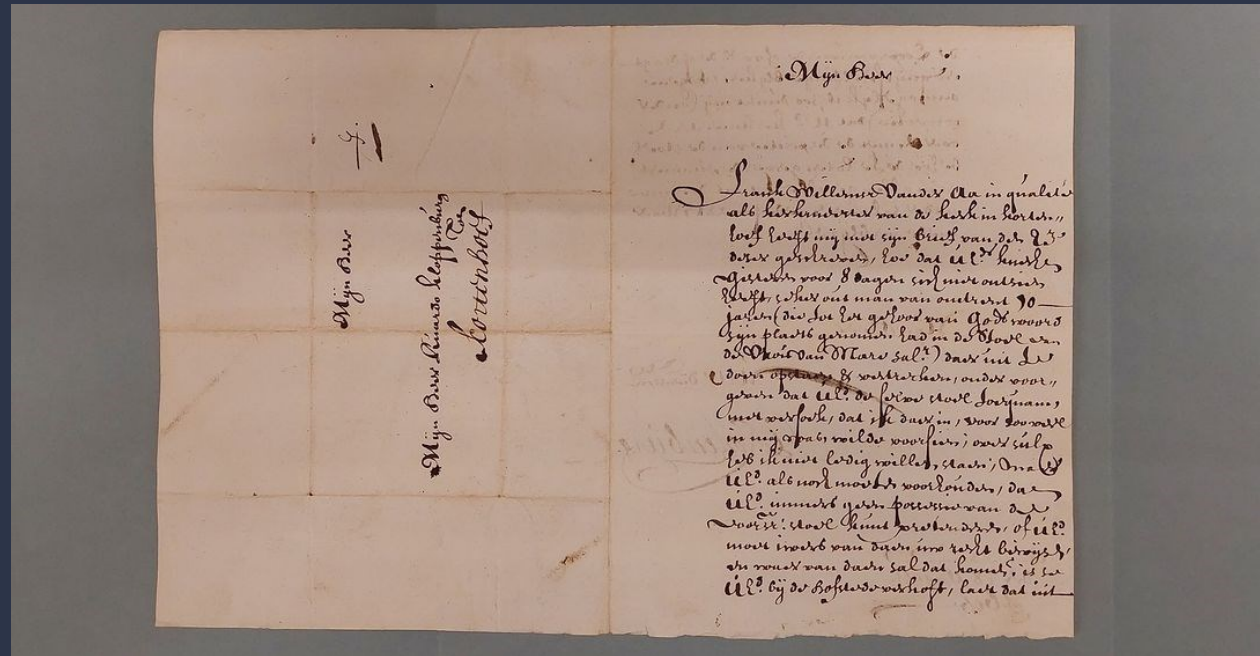

Kermis in Laren, 1946. Fotograaf: Jacques Stevens (SAGV032.5+8648).

Een van de foto's die het afgelopen jaar door vrijwilligers zijn beschreven via de crowdsourcing-omgeving.

Aanvulling op het archief van het dorpsbestuur en gemeentebestuur Kortenhoef, 1648-1952 (SAGV051.1). In 2023 beschreven en toegankelijk gemaakt op de website.

Het nieuw verworven archiefje bevat een grote variatie aan onderwerpen, zoals een lijst van inwoners uit 1825 maar ook een brief uit 1696 waarin Ruardo Kloppenburg, een Kortenhoefse bestuurder, vermaand werd zich niet meer te bemoeien met wie er wel en niet van een stoel gebruik mocht maken tijdens de kerkdienst.

2023 op hoofdlijnen

Dienstverlening

- 482 bezoeken aan de studiezaal
- 185 unieke bezoekers
- 2482 aangevraagde archiefstukken
- 1287 informatieverzoeken
- 17.532 downloads van bouwtekeningen

Openingstijden studiezaal

Maandag 09:00-17:00

Dinsdag 09:00-17:00

Vrijwilligers en crowdsourcing

- Ruim honderd vrijwilligers werkten mee aan negen crowdsourcing-projecten
- Een vaste vrijwilliger beschreef de collectie van fotograaf Stevens

Verwervingen

- Akten van de burgerlijke stand van Hilversum en Wijdemeren over de periode 1896-1972
- Persoonlijk archief van bekende Hilversummer Nannes Scholten
- Collectie van fotograaf Pieter Jan Siewers

Beheer en digitale duurzaamheid

- Business case en vooronderzoek over mogelijke scenario's
- Update informatiemodel
- Blauwdruk voor doorzoekbaar maken van archieven uit het e-depot
- Oplevering vernieuwde e-depotkoppeling

Toezicht en advies

- Jaarlijkse toezichtsverslagen
- Afstemming met de nieuwe interbestuurlijk toezichthouder van de provincie
- Regionale kennissessie voor aangesloten overheden
- Strategisch informatieoverleg met aangesloten overheden

Middelen en mensen

- Nauwe samenwerking met het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen
- Archivaris, specialist digitale archieven en toezichthouder informatiebeheer werkzaam voor beide archiefdiensten

Fusie

- Overeenstemming over vorm gemeenschappelijke regeling en bijdragen per inwoner
- Definitieve besluitvorming in december: fusie per 1 januari 2024 tot archiefdienst Archief Gooi en Vechtstreek
- Voortzetting locaties Naarden en Hilversum met eigen studiezalen en depots
- Extra formatie voor digitale doorontwikkeling en voor cultuurhistorische/educatieve taken

Een van de informatieve posters die in 2023 naast de studiezaal in het Stadskantoor hing.

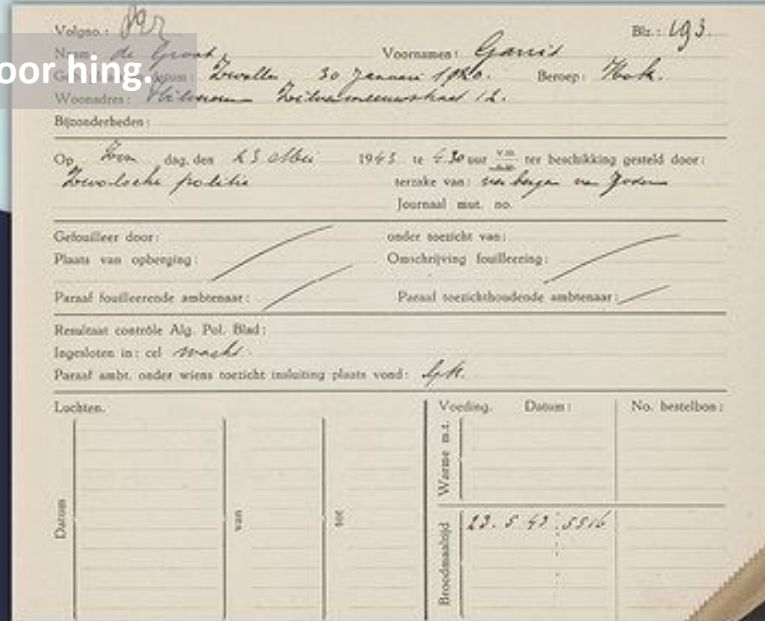
Medewerkers van de Hilversumse Distributiedienst. Bron: SAGV421, inv.nr. 26

Jodenster. Bron: SAGV030, inv.nr. 701

Verplaatsing van joden naar een andere wijk. Bron: SAGV150,9, inv.nr. 505

Pagina uit een arrestantenregister. Bron: SAGV131, inv.nr. 1381, pagina 210

Vordering van het land van J. van Valzen. Bron: SAGV150,9, inv.nr. 385

Unieke archiefstukken ontdekt uit de Tweede Wereldoorlog

Tijdens herinventarisatie van het archief van de korps politie van Hilversum werd een serie boekjes aangetroffen met daarin overzichten van gearresteerde personen uit de periode 1942 - januari 1946. Hierin staat ook de reden van gevangenzetting vermeld. Dat kon variëren van fietsendiefstal tot illegale slachting, maar ook mensen die Joden hielpen met onderduiken. Enkele van deze delen kunt u al digitaal doorbladeren op onze website.

Ook in het archief van de gemeente Loosdrecht zijn interessante documenten teruggevonden. Bijvoorbeeld dossiers met registraties van huizen, landerijen en vaartuigen die de Duitse bezetter opeiste van de inwoners. Uit deze stukken komt duidelijk naar voren dat de bezetter zoveel mogelijk land rondom het vliegveld in bezit wilde krijgen.

Het Streekarchief werd dit jaar blij verrast met de schenking van documenten uit de nalatenschap van Hendrik Coenraad Johan Schaap. De heer Schaap was tijdens de oorlog werkzaam bij de Hilversumse distributiedienst, die niet ver van dit Stadskantoor gevestigd was, op Oude Enghweg 19. Hij en zijn collega's waren verantwoordelijk voor de afgifte van bonnen die inwoners konden inwisselen voor bijvoorbeeld schoenen en kleding. Wat niemand wist is dat ook zij in contact stonden met het verzet en bonnen doorgaven aan onderduikers. Helaas werden de medewerkers in het najaar van 1943 verraden en gevangengezet in het beruchte 'Oranjehotel' in Scheveningen. Gelukkig werden zij (waarschijnlijk door gebrek aan bewijs) weer op vrije voeten gezet.

Al deze bronnen helpen ons om een goed inzicht te krijgen in het dagelijks leven tijdens de Tweede Wereldoorlog. In onze studiezaal kunt u de archieven zelf raadplegen.

De heer Schaap is inmiddels gevangengenomen. Bron: SAGV421, inv.nr. 6

Ontwikkelingen

Fusie

In 2023 zijn alle zeilen bijgezet om de fusie tussen het Streekarchief Gooi en Vechtstreek en het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen te realiseren.

Bestuurders en ambtelijke vertegenwoordiging van aangesloten overheden hebben gedurende het jaar met een open en constructieve dialoog toegewerkt naar de definitieve besluitvorming over de fusie.

De projectleider vormde een belangrijke schakel tussen de partners en betrokken archiefdiensten. Voor de vergaderingen van raadscommissies en gemeenteraden hebben de projectleider en de archivaris presentaties gehouden om de werkzaamheden van de archiefdienst en de toekomstplannen voor na de fusie nader toe te lichten. De twee studiezalen met bijbehorende depots blijven gehandhaafd, en er komt extra formatie voor een duurzame digitale organisatie en voor cultuurhistorische/educatieve taken.

Tegen het einde van het jaar kwam de langgewenste fusie binnen handbereik, en met de laatste besluitvorming op 21 december werd deze definitief beklonken. Een bijzondere mijlpaal: na jaren van steeds veranderende omstandigheden en onzekerheid gaan de archiefdiensten per 1 januari 2024 verder als één archiefdienst onder de naam Archief Gooi en Vechtstreek.

Bundeling van krachten

De samenwerking met de collega's van Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen is in 2023 verstevigd. Met wederzijds vertrouwen, flexibiliteit en respect voor elkaars ideeën en standpunten is het fundament gelegd voor een gezamenlijke toekomst. Er is geïnvesteerd in het beter leren kennen van de werkwijzen op beide locaties, om waar mogelijk tot uniforme processen te kunnen komen. Daarnaast was er afstemming over collectiebeheer en digitaliseringstrajecten, en hebben de teams zich gebogen over de wensen en eisen voor de digitale beheeromgeving. Ook is gezamenlijk gewerkt aan het vrijwilligersbeleid.

Bij de tijd blijven

Op de eerste gezamenlijke teamdag in juli 2023 zijn collega's en leden van de ondernemingsraad geïnformeerd over de stand van zaken in het fusieproces, gevolgd door een vakinhoudelijk programma in het Dudok Architectuur Centrum en het Nederlands Instituut voor Beeld & Geluid. In september is een tweede bijeenkomst georganiseerd voor de medewerkers met een toelichting van HR en de projectleider over het implementatietraject.

In 2023 is wederom tijd vrijgemaakt voor vakinhoudelijke verdieping, met onder meer deelname aan de landelijke Archiefdag van de Koninklijke Vereniging Archiefsector Nederland (KVAN), kennissessies vanuit de VNG, het Netwerk Digitaal Erfgoed en het Kenniscentrum Informatie en Archieven (KIA).

Eind november hebben de teams van het Streekarchief en het Gemeentearchief een brainstormsessie gehouden over de missie, visie en

kernwaarden van de gefuseerde archiefdienst. Dit leverde veel bouwstenen op voor de gezamenlijke toekomst.

Op Nationale Vrijwilligersdag (7 december) hebben de teams uit Naarden en Hilversum een eindejaarsbijeenkomst georganiseerd. In de eerste plaats om de vrijwilligers persoonlijk te bedanken voor hun waardevolle inzet. Daarnaast nam Anne Medema – voormalig archivaris van onze collega-archiefdienst – de aanwezigen mee in de historie van het archief in Naarden, het voormalige burgerweeshuis. Ook keken we terug op de afgelopen periode en richtten we onze blik op de toekomst.

Benchmark

Eind december heeft het Streekarchief meegedaan aan de tweede uitvraag voor de Benchmark Archieven. Peildatum was de situatie per eind december 2022. Met dit landelijk instrument wordt de kwaliteit van de dienstverlening van archiefinstellingen in kaart gebracht om gegevens over de sector te genereren. Hoewel we met de fusie in het vooruitzicht in 2024 als één archiefdienst een nieuwe positie in de sector zullen innemen, en daardoor de cijfers en gegevens zullen veranderen, blijft deelname aan de benchmark een waardevol instrument om onze ontwikkelingen en verbeterpunten in kaart te brengen.

In 2022 kwam 73% van de bezoekers op afspraak naar de studiezaal. Het Streekarchief scoorde als kleinere archiefdienst lager op het aantal gedigitaliseerde inventarisnummers en gemaakte scans in vergelijking met andere streekarchieven. Het aantal terabyte digitaal origineel per 10.000 inwoners lag dichtbij het landelijk gemiddelde (0,65 vs. 0,63).

Bijeenkomst archiefcommissie

De archiefbegeleidingscommissie is in 2023 tweemaal bijeengekomen. In januari is het jaarplan voor 2023 gepresenteerd. Daarbij vormden de geactualiseerde begroting en verhoging van de bijdrage per inwoner na de beoogde fusie belangrijke discussiepunten. In september is het jaarverslag over 2022 besproken. Vanwege de volle agenda's van de betrokken bestuurders kon deze tweede bijeenkomst helaas niet voor het zomerreces plaatsvinden.

Mensen en middelen

Naast de archivaris en de specialist digitale archieven, werkte ook de nieuwe toezichthouder informatiebeheer in 2023 voor beide archiefdiensten.

Met het vertrek van twee gewaardeerde collega's in de tweede helft van het jaar werd een beroep gedaan op de flexibiliteit van de medewerkers. De tijdelijke onderbezetting in de dienstverlening is opgevangen met de inzet van collega's van het Gemeentearchief. Andersom hebben we ook ondersteuning verleend aan de dienstverlening in Naarden. Daarnaast is prioriteit gegeven aan de uitvoering van de noodzakelijke werkzaamheden. De werving van nieuwe collega's was succesvol en inmiddels is de dienstverlening weer op volle sterkte.

In 2023 heeft het team opnieuw ruimte geboden aan een collega binnen de gemeente Hilversum om te kunnen re-integreren. Daarnaast hebben we gedeeltelijk kunnen voldoen aan onze doelstelling om voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt iets te kunnen betekenen.

De formatie en begroting waren in 2023 nog ontoereikend om concrete stappen te kunnen zetten naar een toekomstbestendige en digitaal georiënteerde archiefdienst. Met het samengaan van de archiefdiensten wordt hier per 1 januari 2024 hoge prioriteit aan gegeven.

Huisvesting

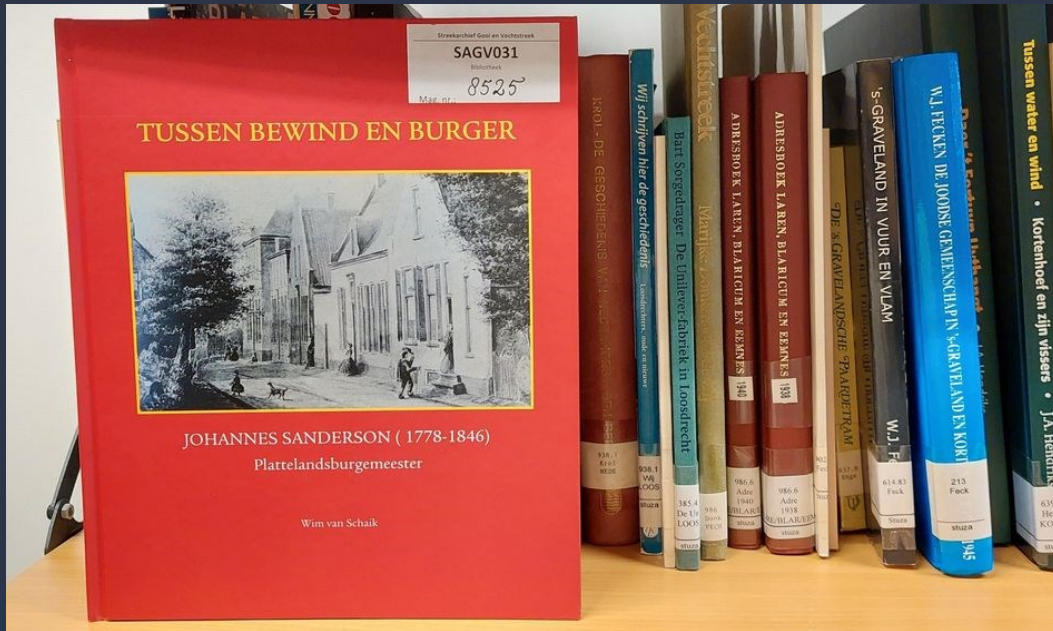
In 2023 is gezocht naar extra ruimte in aanvulling op de huidige studiezaal. Sinds de nauwe samenwerking met de collega's van het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen zijn extra werkplekken nodig voor collega's. Ook voor de samenwerking met vrijwilligers en om een ontmoetingsplek te bieden aan bezoekers is extra ruimte gewenst.

Binnen het Stads Kantoor zijn flexibele werkplekken vrijgemaakt voor de collega's van de archiefdienst. Voor de samenwerking met vrijwilligers en faciliteiten voor bezoekers wordt nog naar een oplossing gezocht.

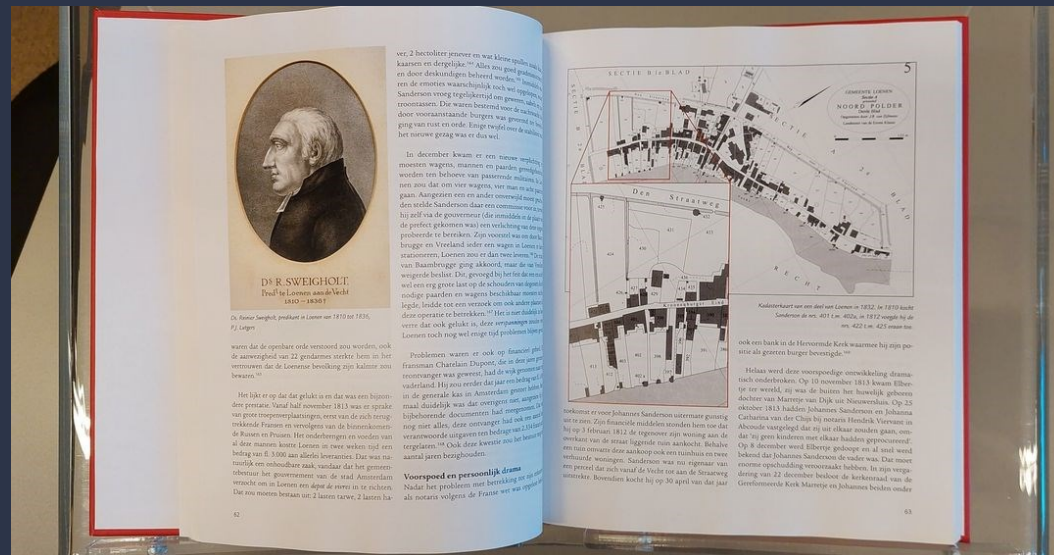

Het Stads Kantoor aan de Oude Enghweg

In de zomer namen we met veel plezier het boek van meneer Van Schaik in ontvangst, waarvoor hij vele uren in onze studiezaal heeft doorgebracht voor zijn onderzoek.

Tussen bewind en burger: Johannes Sanderson (1778-1846), Plattelandsburgemeester gaat over het leven van Johannes Sanderson, die begin 19^e eeuw de burgemeester was van de dorpen Laag Nieuwkoop, Loenen, Kortenhoef, Nigtevecht, Nederhorst den Berg en Loenersloot. (SAGV031+8525)

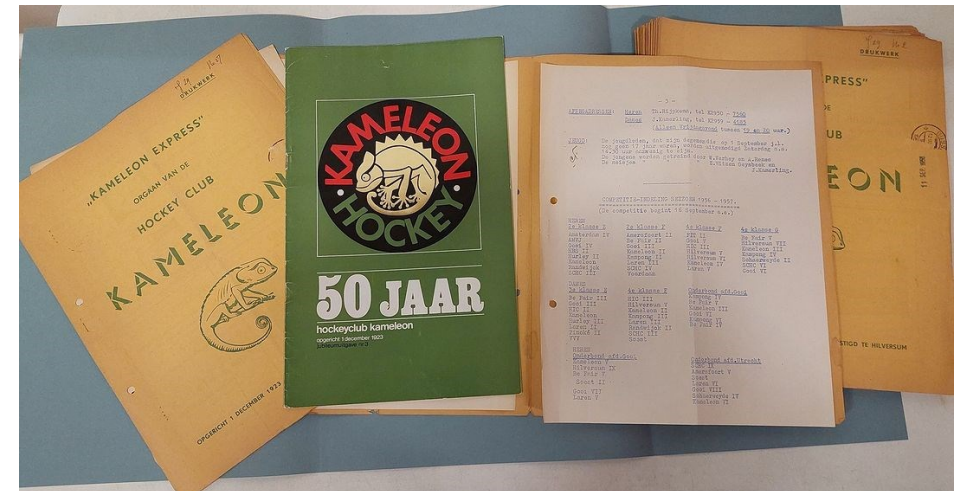

Dienstverlening

Het afgelopen jaar registreerden we 185 unieke bezoekers aan de studiezaal, samen goed voor 482 bezoeken. Dit is een aanzienlijke toename ten opzichte van 2022, die onder meer te maken heeft met vaste bezoekers die vaker terugkeerden in verband met lopende onderzoeken. Het aantal bezoeken ligt weer op het niveau van vóór de coronaperiode. In totaal werden 2482 archiefstukken geraadpleegd. Dit aantal lag weer iets lager dan in 2022. Ook het aantal uitgeleende dossiers is met slechts 35 verder afgenomen.

De studiezaal was in 2023 vrijwel continu (51 weken) twee dagen per week geopend. Ondanks de beperkte bezetting zijn we in staat gebleven om de persoonlijke en laagdrempelige dienstverlening te leveren die bezoekers van ons gewend zijn.

Er was wederom veel vraag naar bouwvergunningen en naar archiefstukken uit de periode rond de Tweede Wereldoorlog. In dat kader werden vijftien verzoeken tot inzage van beperkt openbare documenten gehonoreerd. Daarnaast kwamen er veel bezoekers voor genealogisch onderzoek.

Selectie uit het archief van hockeyclub de Kameleon (SAGV423), dat het afgelopen jaar is beschreven en toegankelijk gemaakt op de website.

Digitale dienstverlening

De digitale dienstverlening heeft in 2023 verder gestalte gekregen. Diverse indexen en datasets worden als open data via de website beschikbaar gesteld. Via e-mail en de website hebben we bezoekers op weg geholpen bij het vinden van informatie in onze archieven en collecties. In totaal zijn 1287 informatieverzoeken per e-mail beantwoord. Via het webformulier zijn 297 aanvragen afgehandeld.

Met beperkte menskracht en apparatuur is waar mogelijk voldaan aan scanverzoeken. Een enkele keer zijn scanverzoeken voor grotere dossiers ingewilligd en uitbesteed aan een externe partij.

Om meer inzicht te krijgen in het gebruik van onze website hebben we in 2023 een nadere blik geworpen op de webstatistieken. Daaruit komt naar voren dat de digitale bezoekers steeds beter hun weg weten te vinden in de raadpleegomgeving van onze website. De gemiddelde gebruiksduur bedraagt meer dan vijf minuten. Opvallend is dat het aantal bezoekers dat via zoekmachines binnenkomt laag is. Met deze gegevens hebben we acties ondernomen om de zichtbaarheid van het Streekarchief aan de hand van zoektermen in zoekmachines te vergroten.

Sociale media

De gezamenlijke Facebookpagina 'Gooi & Vecht Historisch' heeft in 2023 ruim tweehonderd nieuwe volgers gekregen. Vrijwel wekelijks zijn berichten geplaatst over nieuwe aanwinsten, bijzondere foto's of updates over de archiefdiensten. De planning en onderwerpen werden afgestemd

met de collega's van het Gemeentearchief. Ook via Instagram hebben we gezamenlijk aandacht gevraagd voor onze collecties en archieven.

Dienstverlening	2023	2022	2021	2020
Bezoeken website gooienvlechthistorisch.nl	25.128	19.500	45.500	37.000
Paginaweergaven website gooienvlechthistorisch.nl	509.536	404.000	730.400	547.400
Akten op openarch.nl	37.495	11.000	14.340	9200
Bezoeken studiezaal	482	300	227	200
Bezoekers studiezaal	185	133	85	-
Aangevraagde archiefstukken	2482	2906	1952	1934
Uitgeleende dossiers	35	85	118	-
Beantwoorde e-mails	1287	1261	955	-
Opheffen openbaarheid	15	14	20	44
Volgers op Facebook	803	597	439	14
Volgers op Instagram	86	9	-	-

Verhalenplatform

Aan het verhalenplatform op de gezamenlijke website hebben we in 2023 slechts vier verhalen kunnen toevoegen. Het uploaden van verhalen verloopt moeizaam waardoor nieuwe aanwinsten op zich laten wachten. De gebruiksvriendelijkheid is voor verbetering vatbaar en is een aandachtspunt voor 2024.

Publieksactiviteiten

Tijdens Open Monumentendag op zondag 10 september hebben de teamleden van het Streekarchief en het Gemeentearchief voor vele belangstellenden de deuren van het voormalige burgerweeshuis geopend – de huidige locatie van het archief in Naarden. De dag viel samen met de viering van de bevrijding van Naarden in 1673, waardoor er een grote toeloop was van bezoekers.

‘Eureka!’ was in oktober 2023 het thema van de Maand van de Geschiedenis. Een mooie aanleiding om in de studiezaal en via de website en sociale media aandacht te vragen voor enkele bijzondere archiefstukken in onze depots.

Met het regionale netwerk van erfgoedinstellingen, de historische kringen en stichtingen is in 2023 regelmatig overleg geweest.

Portret van Daniel Deutz

Hilversumse "paardenmeester"

Verklaring uit 1731 waarin inwoners van Loosdrecht verklaren dat de Hilversumse "paardenmeester" Harmen Hooglandt de paarden van de bemiddelde koopman Daniel Deutz uit Amsterdam had genazen.

Opgravingen

Opgravingen bij de oude grafheuvels op de Zuiderheide in Laren in de zomer van 1925. Bij de zogenaamde 'Ezoven Berge' werden bijzondere ontdekkingen gedaan, waaronder klokkekers, een stenen hamer en diverse dolken.

Eureka!

Waar zijn we zonder uitvindingen en medische doorbraken?

Het thema van de Maand van de Geschiedenis 2023 is 'Eureka'.

Ontdek de bijzondere archiefstukken in het depot van het Streekarchief Gooi en Vechtstreek.

Wereldklok

Hilversummer Karel Groenhof, uitvinder van de elektronische wereldklok in 1962. Hij haalde daarmee de landelijke pers, een registratie primeur!

GOOI & VECHT HISTORISCH

Kent u onze website www.gooienvechthistorisch.nl? Hier ontdek u meer over deze verhalen en kunt u zelf op onderzoek gaan door de beeldbank, de eeuwenoude archieven of op zoek gaan naar uw voorouders. Het dichte onderzoek aan de hand van de originele bronnen kunt u hier doen in onze studiezaal. U bent elke maandag en dinsdag tussen 09.00 en 17.00 uur van harte welkom.

In oktober werd de wandvitrine naast de studiezaal gesierd door een poster rondom het thema van de Maand van de Geschiedenis.

Met dank aan erfgoedcollega Nora Bosscher hebben we ook in 2023 in de kleine vitrine in de studiezaal een aantal bijzondere historische voorwerpen uit de collectie van de gemeente Hilversum kunnen tonen.

In januari werd een aantal voorbeelden van Loosdrechts porselein tentoongesteld. Een zeer zeldzame porseleinsoort en daarom geliefd bij kunstverzamelaars.

In de meimaand werd aandacht besteed aan verzet en burgerlijke ongehoorzaamheid in het Gooi tijdens de Tweede Wereldoorlog, waarbij onder andere een 'gegapte' sleutelbos van een Duitse bevelhebber werd getoond.

Ten slotte was gedurende de zomermaanden het thema van de vitrine 'Zwemmen in Hilversum'.

Beheer archieven en collecties

Verwerving

De gemeenten Wijdmeren en Hilversum hebben in lijn met de termijnen voor overbrenging in 2023 series akten van de burgerlijke stand (geboorten, huwelijken en overlijden) overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Daarnaast hebben we ook enkele bijzondere particuliere archieven in ontvangst mogen nemen.

In september werden we verrast met unieke archiefstukken van de bekende Hilversumse zwerver Nannes, die bij het uitruimen van een huis in de schuur waren gevonden. De papieren documenten en foto's zijn behandeld tegen schimmel en worden na digitalisering beschikbaar gesteld op onze website. De objecten, zoals de leren tas van Nannes, zijn portemonnee en bierblikje met munten, zijn door collega Nora Bosscher in de collectie van de gemeente Hilversum opgenomen. Deze gaan we in 2024 ongetwijfeld terugzien in de tentoonstelling ter gelegenheid van 600 jaar Hilversum.

De nabestaanden van fotograaf Pieter Jan Siewers hebben in het najaar van 2023 besloten om de collectie van hun overgrootvader te schenken aan het Streekarchief. De prachtige dorpsbeelden van Hilversum en omliggende gemeenten worden gedigitaliseerd en in de beeldbank opgenomen.

Omdat er geen ruimte is in de formatie voor actieve acquisitie van particuliere archieven, zijn we des te meer bevoorrecht dat particulieren

ons blijven benaderen om archieven en collecties te schenken. Met deze waardevolle aanwinsten kunnen we onderzoekers en belangstellenden de gelegenheid geven om terug te gaan in de tijd.

Een overzicht van de aanwinsten en aanvullingen:

- SAGV157.1, SAGV157.3, SAGV157.5, SAGV157.7, SAGV157.8 Akten burgerlijke stand gemeente Wijdmeren (1896-1972)
- SAGV157.4 Akten burgerlijke stand gemeente Hilversum (1920-1972)
- SAGV424 Archief van fotograaf Pieter Jan Siewers (1873-1935)
- SAGV426 Archief van Allardus 'Nannes' Scholten (1929-2010)
- SAGV030 (805) Fotoalbum uitgegeven door de Nederlandse Seintoestellen Fabriek (NSF) met foto's uit 1944-1945

Overgebrachte overlijdensakten van de gemeente Hilversum.

ALARADUS SCHOLTEN GAAT NOOIT MEER WEG UIT HILVERSUM

Bezittingen Nannes naar Streekarchief

Verschillende persoonlijke bezittingen van de in 2010 overleden Nannes zijn deze week overgedragen aan het Streekarchief Gooi en Vechtstreek.

Enkele persoonlijke bezittingen van Alardus Scholten.

FOTO'S: BASTIAAN MICHE

HILVERSUM Tussen de planken in de schuur zat het eigenlijk allemaal best goed verstopt. De persoonlijke bezittingen van Alardus Scholten, in Hilversum beter bekend als Nannes, kwamen tevoorschijn toen Kees en Heleen Smallegange hun ouderlijk huis en schuur opruimden. Deze spullen droegen zij over aan het Streekarchief Gooi en Vechtstreek.

Het ouderlijk huis van de familie Smallegange was behoorlijk gevuld. Naast zaken die van hun ouders waren, kwamen broer Kees en zijn acht jaar oudere zus Heleen tijdens het opruimen ook brieven tegen die gericht waren aan de heer A. Scholten, Nannes dus. Met name in de schuur waren veel spullen op veel verschillende plekken goed verstopt. In een oude bruine leren tas, die ze ook in de schuur aantreffen en die van Nannes geweest moet zijn, hebben Kees en Heleen de spullen van de op 31 mei 2010 overleden Nannes verzameld en overgedragen. Veel paperassen, foto's, twee boeken 'Hoe hoort het eigenlijk' en 'De vrouwenarts vertelt', Heinekenblikjes gevuld met munt-

geld, guldens nog, bonnenboekjes uit de oorlog en een kammetje. Ook het deksel van een schoendoos zit erbij. De identiteitskaart uit 1961 zit ook tussen de spullen. Hierop staat inderdaad dat Nannes' officiële naam Alardus Scholten was, geboren op 8 augustus 1929 te Giethoorn. "Aan de foto's te zien, heeft hij tot een bepaalde leeftijd een normaal leven geleid", vertelt Kees. "Ergens in zijn leven is er iets gebeurd waardoor hij een deel van zijn verstandelijke vermogen is kwijtgeraakt."

Want de wat oudere Hilversumers kennen hem bijna allemaal als de zwerwer die zich op geheel eigen wijze bij het voormalig postkantoor bemoeide met het in-

uitparkeren van de auto's. Als er toch een aanrijding plaatsvond, hield hij zich, al dan niet gniffelend, op de achtergrond. Wat er precies is gebeurd, kan uit de gevonden spullen niet worden herleid. Er gaan verhalen over dat hij niet goed uit een narcose van een blindedarmoperatie is gekomen, maar het kan ook zijn dat er in zijn diensttijd iets is gebeurd. Dat weten we niet", zegt Kees. Nog niet, want de spullen geven wel genoeg nieuwe ingangen om het leven van Nannes nader te onderzoeken. "We gaan de spullen goed bekijken en misschien een schimmeltest doen, het heeft toch heel lang in een schuur gelegen", vertelt Sjors Zanoli, medewerker binnen het Streekarchief.

Kees en Heleen Smallegange.

Op 14 september verscheen in de *Gooi en Eembode* een artikel over de gevonden tas van Nannes en de bijzondere inhoud die aan het Streekarchief werd overgedragen.

Vervreemding

Tijdens de inventarisatie en bewerking van een aanvulling op het gemeentearchief van Laren (SAGV050.1) is unieke correspondentie aangetroffen, gericht aan het bestuur van de Vergadering van Stad en Lande van Gooiland. De archiefbescheiden bevonden zich in een bundel samen met oude raadsbesluiten en oude koop- en verhuurakten, daterend uit de periode ca. 1831-1917.

Deze stukken zijn overgedragen aan het bestuur van de Stichting Stad en Lande, als rechtsopvolger van de Vergadering van Stad en Lande van Gooiland, en worden als aanvulling toegevoegd aan het archief van de Vergadering van Stad en Lande van Gooiland (SSAN053.04). Dit archief bevindt zich bij Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen.

Analoog en digitaal beheer

De kleine achterstand in de registratie van boeken en publicaties is in 2023 ingelopen. In totaal zijn 21 nieuwe items aan de bibliotheek toegevoegd, waaronder publicaties waarvoor onderzoek is gedaan in onze archieven.

Kees Bestebreurtje deed onderzoek naar de Joodse inwoners van Bussum en Hilversum en schonk zijn uitgaven *'Struikelstenen Hilversum en Bussum'* en *'Vertrokken en niet meer thuisgekomen'* aan het Streekarchief. Van de heer Hendriks ontvingen we de publicatie *'Hofstede Frieswijk'* over de Kerkbuurt in Kortenhoef.

Een van de foto's uit de collectie van P.J. Siewers.

In 2023 zijn met ondersteuning van DOCFactory de volgende aanvullingen op het gemeentearchief van Laren geïnteriseerd:

- SAGV050.1 Archief van het dorpsbestuur Laren, 1474-1924
- SAGV050.2 Archief van het Distributiebedrijf gemeente Laren, 1914-1922
- SAGV050.3 Archief van de Landbouwcommissie gemeente Laren, 1916-1921
- SAGV050.4 Archief gemeentebestuur Laren, 1851-1924

Daarnaast werden de volgende archieven bewerkt en voor publiek toegankelijk gemaakt op de website:

- SAGV051.1 Aanvulling op het archief van het dorpsbestuur en gemeentebestuur Kortenhoef, 1648-1952
- SAGV150.9 Aanvulling op het archief van het gemeentebestuur van Loosdrecht en rechtsvoorgangers, 1752-2005
- SAGV420 Archief van de familie Schipper, 1692-2019
- SAGV421 Archief van Hendrik Coenraad Johan Schaap, 1921-2003
- SAGV422 Gearchiveerde websites, 1996-2018.
- SAGV423 Archief van de Hockey Club Kameleon te Hilversum, 1928-1997

Digitalisering

In 2023 is opnieuw geïnvesteerd in de digitalisering van veelgebruikte bronnen. De volgende archieven en collecties zijn gescand en zullen voor het publiek beschikbaar worden gesteld:

- SAGV028.1, SAGV028.2 Archieven van de notarissen te 's-Graveland, 1819-1883
- SAGV028.3 Archieven van de notarissen te Ankeveen, 1844-1870
- SAGV028.5 Archieven van de notarissen te Loosdrecht, 1813-1819
- SAGV028.6 Archieven van de notarissen te Nederhorst den Berg, 1664-1789
- SAGV028.8 Archieven van de notarissen te Laren, 1884-1895
- SAGV028.11 Archieven van de notarissen te Kortenhoef, 1691-1746

- SAGV131 Archief van het politiekorps gemeente Hilversum, arrestantenregisters, 1944-1945
- SAGV148.1 Bevolkingsregisters van Blaricum, 1862-1892
- SAGV420 Archief van de familie Schipper, vier fotoalbums (WOII)

De focus ligt nu op het verbeteren van de vindbaarheid en toegankelijkheid van deze bronnen. Een aantal scans (zoals de bevolkingsregisters) zal via crowdsourcing geïndexeerd worden.

Gedigitaliseerde archiefstukken.

Crowdsourcing

Ruim honderd vrijwilligers hebben in 2023 op afstand meegewerkt in de crowdsourcing-omgeving aan het toegankelijk maken van bevolkingsregisters van Ankeveen, Blaricum, 's-Graveland, Hilversum, Kortenhoef, Laren en Nederhorst den Berg uit de periode 1860-1875. Daarnaast is op kleine schaal verder gewerkt aan het project van de glasnegatieven van fotograaf Stevens.

Archiefbewaarpplaats

De archiefbewaarpplaatsen en de quarantaineruimte zijn in 2023 volgens planning gereinigd en tweewekelijks gecontroleerd op ongedierte. Het klimaat in de depots wordt maandelijks gemonitord. De nieuwe dataloggers werken naar behoren en de metingen zijn in lijn met de meetgegevens vanuit het gebouwbeheersysteem. De temperatuur en luchtvochtigheid vallen binnen de marges die gelden voor archiefbewaarpplaatsen.

De aanwas van nieuwe archieven heeft geen significante gevolgen gehad voor de opslagcapaciteit in de depots. Deze is voornamelijk toereikend. Er is een start gemaakt met de controle van de registratie van depotplaatsen. Voor de langere termijn zal – afhankelijk van de omvang van nog over te brengen papieren archieven – naar alternatieve locaties moeten worden gezocht. Hier zal in 2024 een nadere inventarisatie van worden gemaakt.

Externe opslag

Sinds 2019 bevindt zich een grote hoeveelheid krantenleggers van onder andere lokale edities van *De Gooi- en Eemlander* over de periode 1953-2006 in een extern depot. Het afgelopen jaar hebben we de leggers van het *Goois Weekblad* (periode ca. 1970-2010) teruggehaald naar het depot in Hilversum ten behoeve van de dienstverlening. Voor het overige deel van de leggers (merendeel lokale edities van *De Gooi- en Eemlander*) blijft de externe opslag in 2024 gehandhaafd. In verband met andere werkzaamheden die een hogere prioriteit hebben, is de geplande adviesnota inzake een plan van aanpak voor deze leggers verschoven naar 2025.

E-depot

De doorontwikkeling van de digitale infrastructuur, waaronder het e-depot, is aan de hand van een business case en vooronderzoek over mogelijke scenario's op de agenda gezet. De benodigde capaciteit, expertise en financiering hangen samen met de besluitvorming over de fusie. Desalniettemin zijn stappen gezet die ons in staat stellen om vanaf 2024 voor – en met – de partners van de gefuseerde archiefdienst verder te bouwen aan duurzaam digitaal informatiebeheer. Zo heeft onder andere ons informatiemodel een flinke update gekregen en is het metadataschema in lijn met de nationale standaard herzien. Daarnaast is er een blauwdruk gemaakt voor het zoekbaar maken van archieven uit het e-depot. Dit met als doel om het zoeken en vinden van informatie op onze website te vereenvoudigen, zodat de bezoeker geen hinder ondervindt van het onderscheid tussen content uit het archiefbeheersysteem en content uit het e-depot.

Eind 2023 is ook de verbeterde en efficiëntere e-depotkoppeling met het archiefsysteem voor ontsluiting via de website opgeleverd. Op basis van het vernieuwde informatiemodel en de vernieuwde e-depotkoppeling zullen begin 2024 de eerste nieuwe archieven in het e-depot worden geïmporteerd en via de website worden gepubliceerd.

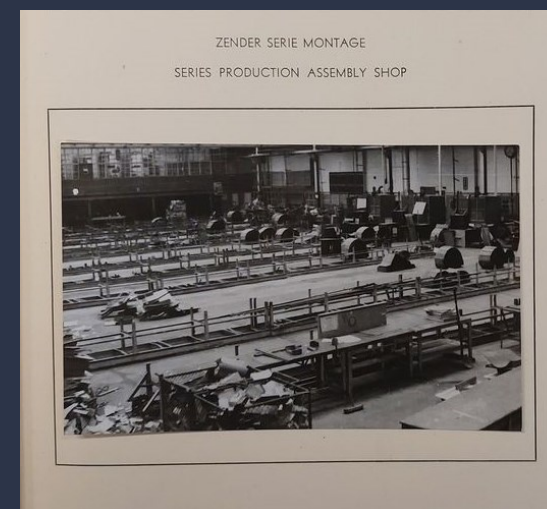
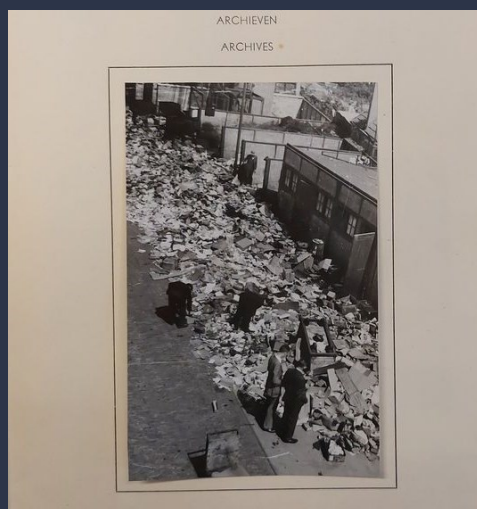
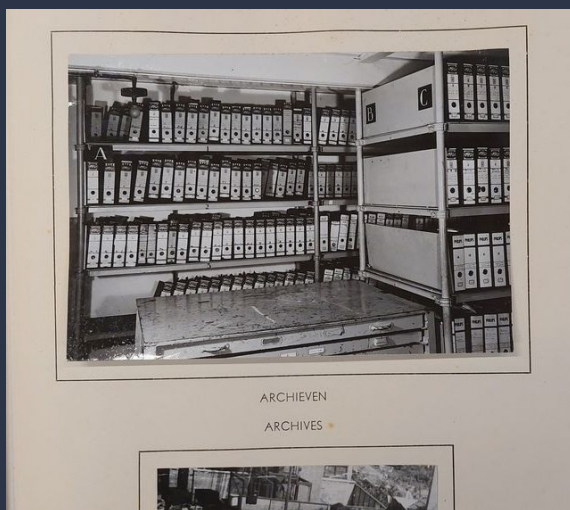
Archiefbeheersysteem

Door de nauwere samenwerking met de collega's van het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen hebben we een beter beeld gekregen van de metadata in het gezamenlijke archiefbeheersysteem. Er is een start gemaakt met het opschonen en uniformeren van deze metadata, waarbij in de eerste plaats is gekeken naar de velden met dateringen en openbaarheidsbeperkingen. Medewerkers van beide archiefdiensten werken toe naar een uniforme werkwijze in het systeem.

Tegen het einde van het jaar kregen we nog een unieke schenking uit handen van de Vereniging van Gepensioneerden 'Het Gooi' uit Hilversum: een fotoalbum van de bekende NSF (Nederlandse Seinstoestellen Fabriek) uit Hilversum.

Door middel van 28 foto's laat het album de toestand zien van september 1944 (toen de inboedel en het archief van de NSF nog nagenoeg intact waren) en die van de ravages die drie dagen na de Bevrijding (dus op 8 mei) in 1945 werden aangetroffen.

Toezicht

Met de komst van een nieuwe archiefinspecteur in februari zijn de advies- en toezichthoudende taken in 2023 onafgebroken voortgezet.

Gedurende het jaar is regelmatig overleg gevoerd op tactisch/operationeel niveau met de informatiemangers en -adviseurs van Blaricum/Eemnes/Laren, Hilversum, Wijdmeren, de Regio Gooi en Vechtstreek en de Veiligheidsregio. Er zijn adviezen gegeven over onder meer opschoning, het werken met Office 365, e-mailarchivering, scanprojecten en kwaliteitszorg. Daarnaast zijn periodiek machtigingen tot vernietiging afgegeven en is de status van verbeterplannen besproken.

Strategisch Informatieoverleg (SIO)

Het SIO staat aan de basis voor het maken van weloverwogen (strategische) keuzes t.a.v. het informatie- en archiefbeheer in de hele organisatie. Zowel Hilversum als Wijdmeren hebben in het najaar van 2023 het Strategisch Informatieoverleg ingesteld. In deze startbijeenkomsten zijn met name de rollen en verantwoordelijkheden bepaald. Daarnaast is ingezoomd op de verbeterplannen en de afstemming met het interbestuurlijk toezicht. Het SIO van Blaricum en Laren bestond al en is in november bijeengekomen om bijzonderheden omtrent de informatiehuishouding in beide gemeenten te bespreken. Bij de aangesloten gemeenten zijn in 2023 geen (nieuwe) hotspots vastgesteld (gebeurtenissen met een impact op de samenleving).

Verslaglegging en opvolging

Voor het opstellen van de toezichtsrapporten voor Laren, Blaricum en de BEL Combinatie is samengewerkt met de archivaris en archiefinspectie van Archief Eemland.

Het nieuwe format van de verslaglegging is herzien en door de ambtelijke vertegenwoordigers van de betrokken gemeenten positief ontvangen.

De toezichtsrapporten voor de aangesloten gemeenten zijn in juni/juli afgerond en aangeboden aan de colleges van burgemeester en wethouders. Het toezichtsrapport voor de Regio Gooi en Vechtstreek is in oktober afgerond. Ook voor de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is een toezichtsrunde van start gegaan, waarvan de verslaglegging in het eerste kwartaal van 2024 zal worden afgerond.

Door informatiemangers van de aangesloten gemeenten worden de aanbevelingen in de toezichtsrapporten aan de hand van verbeterplannen opgevolgd. Deze verbeterplannen zijn in het najaar voor de gemeenten Hilversum, Laren en Blaricum besproken in de verificatiegesprekken met de nieuwe interbestuurlijk toezichthouder van de provincie Noord-Holland. Voor Wijdmeren wordt in 2024 ook een verificatiegesprek verwacht.

De inventarisatie van de registraties van omgevingsvergunningen in vakapplicaties en het zaakstelsel van de gemeente Hilversum is nog niet afgerond. In verband met de overdracht van taken aan het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht/Waternet wordt afstemming gezocht met de betrokken ambtenaren van zowel Hilversum als het waterschap over de uitwisseling en overdracht van informatie.

Voor de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is een positief advies afgegeven met betrekking tot de digitale vervanging van alle papieren inkomende en interne informatie opgemaakt of ontvangen vanaf 1 juli 2023. Daarnaast is een terugkoppeling gegeven op de actualisering van de interne regelgeving en andere verbeterplannen.

Lopende overbrengingen

In nauw overleg met de gemeente Wijdmeren is gewerkt aan de afronding van de overbrenging van de bouw- en omgevingsvergunningen. Omdat deze archieven in het e-depot worden opgenomen, zijn er extra handelingen en controles nodig voordat de dossiers via de website kunnen worden geraadpleegd. De verwachting is dat deze archieven in het eerste kwartaal van 2024 online beschikbaar zijn. Daarnaast is de overbrenging gerealiseerd van akten van de burgerlijke stand die openbaar gemaakt kunnen worden volgens de wettelijke termijnen.

Voor de bouwarchieven van Laren en Blaricum is in kaart gebracht welke stappen nodig zijn om de digitale overbrenging te realiseren. Ook hier gaat het om een overbrenging naar het e-depot.

Kennisdeling

In het najaar is voor de ambtenaren van de aangesloten overheden bij het Streekarchief Gooi en Vechtstreek en het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen een kennissessie georganiseerd over zogenaamde hotspots (gebeurtenissen met een impact op de samenleving). Dit heeft waardevolle informatie en nieuwe inzichten opgeleverd voor de circa

twintig deelnemers. De positieve response geeft genoeg aanleiding om ook in 2024 minimaal één kennissessie te organiseren.

Tot slot: informatiebeheer bij het Streekarchief

Als archiefdienst blijven we ook kritisch op de rechtmatigheid van het informatiebeheer met betrekking tot onze primaire taakuitvoering en interne processen. Met inzet van DOCFactory hebben we in 2023 de achterstanden in analoge archiefbewerking iets kunnen wegwerken.

Voor het digitaal beheer van onze bedrijfsvoering sluiten we aan op de ontwikkelingen en richtlijnen van de gemeente Hilversum. Waar mogelijk nemen we zelf maatregelen om onze informatie voor de toekomst veilig te stellen met een zo volledig mogelijke weergave van de processen, rollen en verantwoordelijkheden van het Streekarchief Gooi en Vechtstreek. Voor de uitwerking in een kwaliteitssysteem blijft er echter onvoldoende formatie.

Een aandachtspunt is het informatiebeheer na implementatie van de fusie. De migratie van zowel het pre-depot als het digitale werkarchief van Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen naar de omgeving van Hilversum is inmiddels succesvol verlopen. Waardering en selectie van het werkarchief dient nog plaats te vinden. Het digitale te bewaren archief zal in het e-depot worden opgenomen.

Hotel Vita Nova in Blaricum, 1974 (SAGV236.1+354). Uitgelicht in het verhaal '[Blaricum: de geschiedenis van hotel Vita Nova aan de Naarderweg](#)'.